

HAUGERUD I.F.

Setter hele nærmiljøet i bevegelse

Til: Kultur- og likestillingsminister Lubna Jaffery

Fra: Haugerud IF

Dato: 2. januar 2024

Innspill til handlingsplan for deltakelse i fritidsaktivitet

«Alle skal med» er et riktig, viktig og treffende slagord. Men å gjøre det til en realitet er en mer komplisert sak. Skal man lykkes, er det ikke nok å skape økt pågang fra barn og unge som vil delta i fritidsaktiviteter. Man må også sikre at det finnes et apparat som kan ta imot alle de nye interesserte.

Det er ikke slik at det står et velsmurt og sterkt maskineri som går av seg selv og som bare venter på at flere skal komme og bli med. I veldig stor grad er fritidstilbudet til barn og unge basert på frivillig innsats. Dette er en styrke ved at vi kan ha et stort og bredt fritidstilbud for en relativt lav kostnad for samfunnet. Men det er også et sårbart system. Mange frivillige lag og foreninger er helt avhengige av noen få ildsjelers helt ekstraordinære innsats over lang tid. Det går så lenge det går.

Et sårbart system

Men viljen til frivillig innsats må hele tida dyrkes og styrkes, motivasjonen til å gjøre noe for andre må gjenskapes hver dag og for hver enkelt frivillig. Kompleksiteten i samfunnet gjør at det blir mer og mer krevende å drive f.eks. et idrettslag og å skaffe frivillige til innsats. Store foreninger som forventes å ta et ansvar for inkludering og mangfold, må ha en administrativ ryggrad til å løse en slik oppgave, stabilt over tid. Også fordi frivilligheten i økende grad er motivert av egennytte, f.eks. ønske om å bidra til fotball eller korpstilbud for eget barn. Da tar engasjementet slutt når barnet slutter.

To innfallsvinkler til inkludering

Vi foreslår derfor at den kommende handlingsplanen adresserer inkluderingsutfordringer fra to sider:

- Retten til å delta: Hva kan gjøres for at flere barn og unge skal oppsøke fritidsaktiviteter og ha råd til å delta på dem?
- Plikten til å bidra: Hva kan gjøres for at flere skal bli frivillige og bidra til at lokalmiljøene har flere sterke foreninger med et bredt aktivitetstilbud til en rimelig penge?

Det er ganske enkelt å spre slagordet om at alle har rett til å delta, og f.eks. stimulere ved å gi 3.000 kroner til alle som vil være med på noe. Det er på alle måter mer krevende å markedsføre et slagord om at alle må bidra. Men det er overordnet viktig at et samfunn er basert på en balanse mellom rettigheter og plikter, mellom å få og å gi, mellom å delta og bidra. Dette bør reflekteres i handlingsplanen, og det må legges arbeid i kommunisere plikten til å bidra på en effektiv måte.

Mange må bidra

Skal vi ha et «mottaksapparat» til mange nye barn og unge som vil delta på organiserte fritidstilbud, må aktører på mange nivåer fylle sin rolle og bidra:

- Stat
- Kommune/bydel
- Nasjonale frivillige organisasjoner
- Lokale foreninger, f.eks. et idrettslag som vårt
- Foreldre og andre voksne
- Ungdom som får opplæring til å bidra

Handlingsplanen bør drøfte hvordan de ulike nivåene kan bidra til styrking av det lokale fritidstilbudet.

Hva skal til for en lokal forening i storbyene?

Spesialiserte idrettslag kan ta unna en del nye, interesserte barn og unge - så fremt de har et breddetilbud i tillegg til ambisjonen om å skape stjerner innenfor fotball, tennis, sykling eller langrenn. Men om man skal ta unna større antall med nye deltakere, er man avhengige av at det finnes idrettslag som har tilbud og styrke til å inkludere større grupper.

I hovedstaden har Oslo idrettskrets utviklet en modell for denne typen idrettslag; Nabolagsklubber. Dette er godt drevne idrettslag som har et bredt aktivitetstilbud, som kan treffe mange målgrupper, som har en breddeprofil, som tilbyr deltakelse for en rimelig penge og som tar et utvidet ansvar for utvikling av sitt nærmiljø.

Haugerud IF har flere års erfaring som Nabolagsklubb, både fordi vi kom med i OIK-prosjektet allerede fra starten av og fordi klubben allerede for åtte år siden gjorde et verdivalg: Vi skal være mer enn et idrettslag. Vi skal være en samfunnsaktør som setter hele nærmiljøet i bevegelse.

Mye av grunnlaget for å bli en nabolagsklubb legges lokalt, gjennom bevisste valg som et idrettslag gjør. Men vi har også erfart veldig klart at vi trenger ekstern støtte for å kunne fylle den store rollen som en Nabolagsklubb skal ha. Dette gjelder særlig støtte til alle aktivitetene som ikke kan finansieres gjennom idrettens støtteordninger og deltakernes treningsavgifter.

Vi har opplevd disse behovene, som vi håper kan bli drøftet i handlingsplanen:

- Forutsigbar og langsiktig økonomisk støtte til en administrasjon som kan bære både utvikling av de nye idrettstilbudene og alle tiltakene for lokalsamfunnsutvikling.
- Finansiering/prosjektmidler til opplæring av unge ledere og trenere.
- Jobbmuligheter for ungdom, både gjennom foreningene og gjennom bydeler/kommuner.
- Oppsøkende virksomhet i ungdomsmiljøene med unge voksne som ungdom kjenner og har tillit til.
- Uformelle samlingssteder for ungdom både på ukedager i helgedager.
- Anlegg og lokaler til å kunne utvide aktivitetstilbudene.
- Åpne, uformelle idrettstilbud som ikke er konkurransebasert, særlig for tenåringer
- Tilskudd til stipendordninger hvor foreninger eller bydeler kan hjelpe barn og unge fra lavinntektsfamilier.
- Sendte signaler om at lokale aktører som tar ansvar for barn og unge, forventes å samarbeide, og utveksle informasjon og dele på oppgaver som må gjøres for å skape et godt oppvekstmiljø.